

Додъто артистътъ произнасяше въло и напъвателното ти фрази, отъ които всѣка съответстваше на новото завъртане ключа на панорамата, азъ впивахъ очите си въ чъртите на лицето му. На всѣка минута тъ ми ставахъ по-малко чужди. Тъ будяхъ въ ума ми неясни, мъгливи спомени за нѣкакъвъ забравенъ, отдалеченъ периодъ на моя животъ, заглъхналъ въ мъжделивостта на миналото. Нѣкакъвъ свѣжъ дъхъ отъ моето дѣтинство лъхна възъ мене.

Но въ каква свръзка бѣше това лице съ въспоминанията ми отъ онова връме? Азъ даже зехъ да виждамъ познайница нѣкаква — и въ панорамата! Да, въпрѣки неузнаваемий си отъ овалност и кръпки видъ, въ нея се запазваше нѣщо видено и познато за мене; нѣкои бѣлѣзи въ тая машина, които неможахъ да разберѫ кои сѫ и дѣ сѫ, ми говоряха, че тя е сѫщата, сѫщата оная, що сѫмъ видѣлъ, и почти любилъ, нѣкога: дѣ? кога? не помняхъ.

— Смиръ на руски царь Александъръ втори!

Изведнажъ този гласъ, монотоненъ и плачевенъ, съпна душата ми, дръпна булото отъ очите ми: азъ разбрахъ кого имахъ предъ себе си:

Той бѣше *Йориу Панормаджиятъ*!

Има въспоминания отъ дѣтинската възрастъ, които упорито траятъ и прѣбаждатъ въ всичката си плѣнителна сила; тѣ прѣживяватъ много други по-силни и по-рѣзки отъ послѣдующите епохи на нашъ животъ; могатъ каквите щатъ потреси да произлѣзятъ въ нашето нравствено сѫщество, люти страдания да изнурятъ, оболятъ и истряятъ нашата душа, но тие въспоминания стоятъ живи, макаръ и спящи, въ нея, както старинните надписи на излузенъ отъ вѣковетъ мраморъ, покрити съ праха на врѣмето.